

Regeringens proposition till Riksdagen om en ökning av den statliga garantifullmakt som beviljats Finlands Bank för genomförande av ett internationellt finansiellt arrangemang gällande Brasilien

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att statsrådet ges befogenhet att komplettera den statsborgen som beviljats Finlands Bank på så sätt att borgen täcker alla kostnader som Finlands Bank orsakas av Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang gällande Brasilien. Statsborgen skall således utöver ett kapital på högst 50 milj. US-dollar också täcka Finlands Banks övriga kostnader för arrangemanget. Därför föreslås att stats-

rådets fullmakter att bevilja statsborgen utökas på så sätt att statsrådet ges rätt att utan krav på motsäkerhet bevilja Finlands Bank statlig proprieborgen som säkerhet för Finlands Banks kapitalandel på högst 50 milj. US-dollar i Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang gällande Brasilien, för den ränta som förfaller till betalning och för övriga kostnader som arrangemanget eventuellt orsakar Finlands Bank.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Statsborgen

Regeringens proposition nr 260/1998 rd om deltagande i ett internationellt finansiellt arrangemang gällande Brasilien samt om beviljande av statsborgen till Finlands Bank avläts till riksdagen den 20 november 1998. Riksdagen har den 1 december 1998 berättigat statsrådet att delta i Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang gällande Brasilien och för att det finansiella arrangemanget skall kunna genomföras berättigat statsrådet att, på de villkor statsrådet

bestämmer, utan krav på motsäkerhet bevilja Finlands Bank proprieborgen till ett belopp av högst 50 000 000 US-dollar som säkerhet för en borgen av motsvarande storlek som Finlands Bank beviljar Internationella Regleringsbanken. Riksdagens svar trädde i kraft genom en förordning av den 4 december 1998 (5/1998 budgetserien).

För att Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang gällande Brasilien skall kunna vidtas enligt tidtabellen har statsrådet genom ett beslut av den 10 december 1998 med stöd av fullmakten från riksdagen utan krav på motsäkerhet beviljat Finlands Bank statlig proprieborgen till ett

belopp av högst 50 milj. US-dollar som säkerhet för de förbindelser Finlands Bank gett Internationella Regleringsbanken.

1.2. Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang

Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang gällande Brasilien utgör en del av det internationella finansieringspaketet med ett kapital på 41,5 mrd. US-dollar som har utarbetats för Brasilien under ledning av Internationella Valutafonden. Ett villkor för att Brasilien skall få lyfta pengar ur finansieringspaketet är att landet engagerar sig i fullföljandet av det program för sanering av den brasilianska ekonomin som har utarbetats under ledning av president Henrique Cardoso.

På grund av de strama tidtabellerna för de finansiella arrangemangen gällande Brasilien fanns det innan den ovan nämnda förordningen gavs inga exakta uppgifter att tillgå om detaljerna i arrangemangen. På det internationella planet fattades besluten på principiell nivå, och detaljerna fick vänta till senare. Avtalet om det finansiella arrangemanget mellan Internationella Regleringsbanken (BIS), de centralbanker som deltar i det finansiella arrangemanget gällande Brasilien och den brasilianska centralbanken (Banco Central do Brasil) (BIS Credit Facility (December 1998) in favour of Banco Central do Brasil) jämte bilagor och en anteckning om överenskommelse (Memorandum of Understanding) trädde i kraft den 14 december 1998. Härvid trädde också ett s.k. substitutionsavtal, dvs. en skyldighet att inträda i avtalsparts ställe, mellan Internationella Regleringsbanken och de centralbanker som deltar i arrangemanget i kraft (Substitution Agreement between the Bank for International Settlements and Participating Central Banks). Av dessa handlingar framgår det huvudsakliga innehållet i detta arrangemang.

Kapitalet för Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang fastställdes slutgiltigt till högst 13,28 mrd. US-dollar, varav Finlands kapitalandel är högst 50 milj. US-dollar och internationella Regleringsbankens egen kapitalandel högst 350 milj. US-dollar.

Enligt avtalet med Internationella Regleringsbanken om det finansiella arrangemanget kan Brasilien, om villkoren uppfylls, lyfta dessa medel efter hand inom 12 må-

nader från det första uttaget. På de poster som lyfts tas det årligen ut ränta som bestäms enligt sex månaders LIBOR för US-dollar. Till detta fogas en marginal på minst 4,6 % och högst 5,6 %. Varje lånepost förfaller till betalning inom sex månader efter att den har lyfts, men återbetalningen kan med sex månaders intervall skjutas upp på så sätt att den längsta lånetiden för varje lånepost blir två och ett halvt år. En senarelagd återbetalning leder dock till att marginalen på den årliga räntan på låneposten höjs.

Den 18 december 1998 lyfte Brasilien en första post på 4,15 mrd. US-dollar enligt avtalet med Internationella Regleringsbanken om det finansiella arrangemanget. Av detta var Finlands andel 15,625 milj. US-dollar. Denna lånepost förfaller till betalning den 18 juni 1999, om inte återbetalningen skjuts upp. På låneposten tas en årlig ränta på 9,66375 % ut.

1.3. Staten som bärare av det slutliga ansvaret

Enligt det ovan nämnda substitutionsavtalet mellan Internationella Regleringsbanken och de centralbanker som deltar i det finansiella arrangemanget ordnar Internationella Regleringsbanken Brasilens finansiering på de deltagande centralbankernas vägnar. Varje centralbank ansvarar i proportion till sin egen kapitalandel för de risker det finansiella arrangemanget orsakar Internationella Regleringsbanken. För de risker den egna kapitalandelen medför ansvarar Internationella Regleringsbanken dock själv.

Enligt substitutionsavtalet kan Internationella Regleringsbanken, om Brasilien underlåter att återbetala lånet eller att betala ränta enligt låneavtalet, i proportion till centralbankernas kapitalandelar helt och hållet överföra sina fordringar på de centralbanker som deltar i det finansiella arrangemanget. Centralbanken skall med kort tidsfrist betala in sin andel på Internationella Regleringsbankens konto. Centralbanken blir då fordringsägare gentemot den brasilianska centralbanken och brasilianska staten, som gått i borgen. Enligt substitutionsavtalet kan centralbanken överföra sina rättigheter och skyldigheter på staten, dvs. staten kan bli tvungen att träda in som fordringsägare.

Utgångspunkten för Finlands deltagande i det finansiella arrangemang som Internatio-

nella Regleringsbanken planerat för Brasilien har varit att staten ansvarar för de kostnader arrangemanget eventuellt orsakar Finlands Bank. Eftersom statens ansvar i statsgarantin till Finlands Bank har begränsats till totalt 50 milj. US-dollar, kan det uppstå en situation där det lyfta lånekapitalet, den ränta som förfallit till betalning och Finlands Banks övriga kostnader för arrangemanget överstiger 50 milj. dollar. Det verkar visserligen osannolikt att en sådan situation uppkommer.

Därför bör statens garantifullmakt ökas på så sätt att den täcker Finlands Banks kapitalandel i det finansiella arrangemanget, dvs. högst 50 milj. US-dollar, den ränta som förfaller till betalning och alla andra kostnader som arrangemanget eventuellt orsakar Finlands Bank.

1.4. Fullföljandet av Brasiliens ekonomiska program

Brasilien har inte lyckats fullfölja det ekonomiska program som avtalades med Internationella Valutafonden på väntat sätt. Det största problemet har varit kapitalflykten från Brasilien. Det ekonomiska programmet har inte fått placerarnas förtroende. Brasiliens valuta, real, devalverades med ca 8 % i början av året, och den 13 januari 1999 lät Brasilien sin valuta flyta fritt. Efter beslutet att låta valutans flyta har realens värde sjunkit med t.o.m. 40 % och är för närvarande (5.2.1999) ca 35 % lägre än när beslutet fattades. En av hörnstenarna i det ekonomiska programmet var att realens värde skulle hållas stabilt. I denna bemärkelse har fullföljandet av det ekonomiska programmet således misslyckats. I och med att realen sjunker i värde ökar inflationstrycket. Att hålla inflationen i styr ingår också som ett led i det ekonomiska programmet. Brasiliens marknadsränta är för närvarande (5.2.1999) 39 % per år.

Företrädare för Internationella Valutafonden har under ledning av fondens biträdande chefsdirektör Stanley Fischer 31.1—4.2.1999 i Brasilien diskuterat med de brasilianska beslutsfattarna i ekonomiska frågor om fullföljandet av det ekonomiska programmet och om svårigheterna i samband med detta. Vid den presskonferens som den 4 februari 1999 ordnades som avslutning på förhandlingarna påpekade Fischer att mycket ännu återstår att göra inom saneringen av den bra-

silianska ekonomin, men att det mest kritiska för tillfället är att hålla inflationen i styr efter devalveringen. Förhandlingarna resulterade i att det ekonomiska programmet utökades med ett tillägg om att Brasiliens strävan nu är att hålla inflationsnivån under 10 %. Vid förhandlingarna avtalades också om en ytterligare åtstramning av de brasilianska statsfinanserna. Brasilien skall i år i sin statsbudget eftersträva ett överskott på 3,0—3,5 % av bruttonationalprodukten i stället för 2,6 %, som tidigare hade satts som mål.

I det ekonomiska program som avtalades i november ingår också många budgetnedskärningar och lagreformer med anknytning till bl.a. skatter, tjänstemannapensioner och social trygghet. Även om behandlingen av dem ännu inte har slutförts verkar det sannolikt att politiskt samförstånd kan nås åtminstone till stora delar. På grund av tilläggsavtalet i det ekonomiska programmet kräver de nya åtstramningarna inom statsfinanserna politiskt svåra beslut av de politiska beslutsfattarna.

Enligt ett uttalande den 4 februari 1999 av Brasiliens finansminister Pedro Malan skall Internationella Valutafonden i mars utvärdera fullföljandet av det ekonomiska programmet som helhet innan de följande låneposterna i finansieringspaketet kan lyftas.

2. Ekonomiska verkningar

Det är svårt att uppskatta de totala kostnader som eventuellt tillkommer utöver kapitalandelen, vilken fortfarande skall vara högst 50 milj. US-dollar. Den årliga ränta som tas ut på låneposterna uppgår enligt nuvarande räntenivå till 10—12 %. Dessutom tillkommer eventuell dröjsmålsränta. Den längsta lånetiden utan omstruktureringar föreslås vara tre och ett halvt år.

3. Förslag till tillägg

Med anledning av vad som sägs ovan föreslås

att Riksdagen berättigar statsrådet att, på de villkor statsrådet bestämmer, för genomförande av det internationella arrangemanget gällande Brasilien utan att kräva motsäkerhet bevilja Finlands Bank statlig proprieborgen utöver den statliga proprieborgen till ett

belopp av 50 000 000 US-dollar som tidigare beviljats, på så sätt att den statliga propieborgen täcker Finlands Banks kapitalandel på högst 50 000 000 US-dollar, den ränta som

förfaller till betalning och Finlands Banks övriga kostnader för Internationella Regleringsbankens finansiella arrangemang.

Helsingfors den 12 februari 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Sauli Niinistö*